

38. Herr Peders sjöresa.

MELODI.
Översikt.

a. TU, B.A. 3, 8. (F) b. BO, I.N.E. Saml. O. A. c. KY, I.N.E. Saml. O. A. d. HE, Nyl. III, 56. (K) e. VÅ, I.N.E. Saml. O. A. f. SA, I.N.E. Saml. O. A. g. HI, S.L.S. 367, 128. (Q) h. HI, S.L.S. 367, 131. i. ES, B.F.A. n:r 12; även FB, I.N.E. Saml. O. A.; även PA, S.L.S. 16, 85. (G) j. PÅ, J. Rosas saml. n:r 4. k. KO, S.L.S. 352, 85. (S) l. KY, I.N.E. Saml. O.A. m. T.J, S.L.S. 506, 126 (II); även ST, S.L.S. 367, 1365. n. LF, S.L.S. 523, 56. o. IÖ, S.L.S. 508, 52. (EE) p. NA, G. Dahlströms saml.; även S.L.S. 352, 84; även KO, S.L.S. 352, 90. (GG)	q. ÅI, S.L.S. 29, 144. (T) r. ES, G. Dahlströms saml. s. SI, I.N.E. Saml. O. A. t. Åbo, I.N.E. Saml. O. A. u. EN, S.L.S. 281, 14. (Y) v. RE, S.L.S. 52, 157. (L) x. Gamlakarleby, R5, 186, 341. (M) y. LU, S.L.S. 512, 55; även SO, I.N.E. Saml. O. A. z. LE, S.L.S. 512, 54. å. BÖ, S.L.S. 508, 47. ä. FB, I.N.E. Saml. O. A ö. BÖ, S L.S. 508, 48. (DD) aa. KA, A. Adolfssons saml. bb. NA, S.L.S. 82, 369. (B); även S.L.S. 82, 369. (A). cc. KO; HO, Fagerlund, Anteckningar n:r 4. (E) dd. LF, S.L.S. 523, 57. ee. KB, S. Snåres saml. ff. NA, S.L.S. 24, 262. (I)

Varianter. **a.** NI, Tusby.

Uppt. Hanna Hagbom.

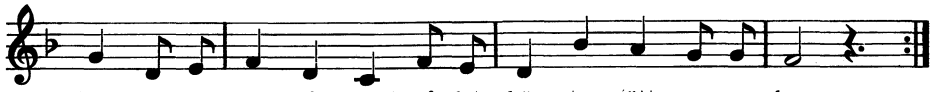
Det var den un-ga herr Pe-der, han upp till sin fos-ter-mo-der
gick och frå-ga-de av hen--ne, vad död han skul-le dö.

b. NI, Borgå, Pellinge.
Sj. Alfred Lindroos.

Uppt. Otto Andersson 1907.

Herr Pe-der han gån-gar sig ne--der till strand, spat-
se-ra-de på snö-vi-tan sand. Han skul-le nu

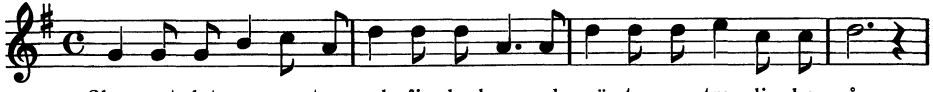

byg - ga ett skepp så grannt, på det bäs - ta sätt som man kan.

c. *Nl*, Kyrkslätt.

Sj. *Karl Hertzman*.

Uppt. Otto Andersson.

Skep-pet det var u - tav val - fis - ke - ben, och mäs - ter - na tre li - ka - så.

O - van - till var det av rö - das - te gull, och top - par - na tre li - ka - så.

d. *Nl*, Helsinge.

Herr Pe - der han gån - gar sig till havs - stran - den ned för att

byg - ga ett för - gån - gan - de skepp. Han bygg - de ett skepp u - tav

val - fis - ke - - ben, och mäs - ter - na tre li - ka - - så.

e. *Ål*, Vårdö.

Sj. *A. J. Andersson*.

Uppt. Otto Andersson.

Se på vår lil - la herr Pe - der, hur han kru - sar och kam - mar sitt

hår. Han frå - ga - de av sin fos - ter - mor, vad död han skul - le få.

f. *Ål*, Saltvik.

Sj. *Olga Serafina Eriksson*, f. 1854.

Uppt. Otto Andersson.

Det var den lil - la herr Pe - - der, som kam - mar och kru - ser sitt hår.

Han fråg - te u - tav sin fos - ter - mor, vad död han skul - le få.

2. Men ak - ta dig väl för de böl - jor - na blå, att du ej för - lo - rar ditt un - ga - liv.

g. *Åb, Hitis, Bötösö.*
Sj. *Sofia Svanström, f. 1859.*

Uppt. Greta Dahlström 1924.

Det - ta var her - ren Pe - - - der, han lå - ter sig byg - ga ett

skepp. Han ha - de så många byggmäs - ta - re, som han skulle håll - la i skick.

h. *Åb, Hitis, Vänö.*
Sj. *Tekla Bergen, f. 1870.*

Uppt. Greta Dahlström 1929.

i.¹ *Nl, Esbo.*
Sj. *Syskonen Forsberg.*²

Fonogr. Otto Andersson. Uppt. G. Dahlström.

Herr Pe - der han gån - gar sig i kam - ma - ren in, han kammars och han

kru - sar sitt hår. Sen gån - gar han sig till fos - ter - mo - dern in, och

frå - gar vad död han skall få.

¹ Varianter (Saml. O. A. och S.L.S. 16, 85) i huvudsak lika, men i 2. takten c c a (el. c) f.

² Visan sjöngs i oktaver av en manlig och en kvinnlig röst. *Anm. i fonogr. uppt.*

2. Och in-te ska du [. . . .] i sot-sän-gen dö, ej hel-ler blir du
sla-gen i krig, men ak-ta dig då för böl-jor-na de
blå, att de ic-ke för-kor-ta ditt liv.

- j. *Nl, Pärnä.*
Sj. *Emilie-Louise Malm.* (lärt visan av Otto Henriksson.) Uppt. John Rosas 1931.

Herr Pe-der han gån-gar sig i kam-ma-ren in, han kru-sar och kammar sitt
hår. Sen gån-gar han sig till fos-ter-mo-dern sin, och
frå-gar vil-ken död han skall få. Sen få.

- k. *Åb, Korpo, Galtby.*
Sj. *Augusta Andersson, f. 1871.* Uppt. Greta Dahlström 1923.

Herr Pe-der han gån-gar sig på sjö-stran-den ned för att byg-ga åt

- l. *Nl, Kyrkslätt.*
Sj. *Fredrik Bäckström.* Uppt. Otto Andersson.

Herr Pe-der han gån-gar sig på sjö-stran-den ned för att byg-ga åt

sig ett skepp. Ja det va det all - ra stör - sta skep - - pet, som
up - på böl - jan gick. gick.

m.¹ Öb, Terjärv.

Uppt. Erla Lund 1928.

Ett skepp vill jag byg-ga ut-av re - nas-te gull, och mas-ten ut-av
val-fis-kens ben. Och flag-gor-na skall va-ra ut-av re-nas-te gull, och
vim-pe-len li--ka - så. Och -så.

n. Öb, Lappfjärd.

Sj. *Maria Nygård*, f. 1892.

Uppt. Alfhild Adolfsson 1930.

Ett skepp vill jag byg-ga av den lät - tas-te kork, och mäs-ter-na av
klar el-fen - ben. Det skep - pet skall ly - sa som av rö-das-te gull, och

o. Åb, Iniö, Jumo.

Sj. *Emelia Erkas*, f. 1866.

Uppt. Alfhild Adolfsson 1928.

Ett skepp vill jag byg-ga av den lät - tas-te kork, och mäs-ter-na av
klar el-fen - ben. Det skep - pet skall ly - sa som av rö-das-te gull, och

¹ Variant fr. ST (S.L.S. 367, 1365): punkterad takt; slutet:

mäs-ter-na skall ly - sa li - ka - så. Det - så.

p.¹ Åb, Nagu, Nötö.
Sj. Svea Jansson, f. 1905.

Uppt. Greta Dahlström 1926.

q. Ål.

Uppt. Karl Ekman 1892.

Och Pe-der han gån-ga-de på kam-ma-re-golv för att kamma och
kru-sa sitt hår. Sen gån-ga-de han in till fos-ter-mo-dern
sin och frå-ga - de vad död han skul - le få.

r. NI, Esbo, Gröndal.
Sj. Terese Österberg.

Uppt. Greta Dahlström 1932.

¹ Varianter fr. NA, Nötö (S.L.S. 352, 84) och KO, Rosklax (S.L.S. 352, 90) överensstämma i huvudsak.

s. *Nl, Sibbo.*Sj. *Maria Johansson.*

Uppt. Otto Andersson.

Herr Pe-der han gångar i sin kam - ma - re in och kam - mar och
 pud - rar sitt hår. Sen gån - gar han in till sin fos - - ter - mor och
 frå - ga vad död han skul - le få.

t. *Åb, Åbo.*Sj. *Betty Elfving.*

Uppt. Otto Andersson.

u.¹ *Nl, Ekenäs, Skäldö.*Sj. *Alma Sundström, f. 1891.*

Uppt. V. E. V. Wessman 1917.

Herr Pe - der han gån - gar till havsstranden ned för att byg - ga ett för -
 gån - gan - de skepp. Han bygg - de ett skepp ut - av val - fis - ke - ben, och
 mäs - ter - na tre li - ka - så.

v. *Öb, Replot.*

Uppt. Vilhelm Sjöberg 1896.

Det var ju en un - - ga herr Pe - der, han kam - mar och

¹ Orig. tonart C-dur.

kru - sar sitt hår. Han gån - gar sig ned till sin mo - - der att
frå - ga vad död han skull få.

x. Öb, Gamla Karleby.

Uppt. J. E. Wefvar.

y. Ål, Lumparland, Norrboda.
Sj. Viktoria Andersson, f. 1869.

Uppt. Alfild Adolfsson 1929.

Och Pe - der han gån - ga - de till fos - ter - mo - dern sin, och frå - ga - de vad
död han skul - le få. Ja, in - - tet skall du dö up - på so - te - sän - gen din, ej
hel - ler bli - va sla - gen ut - i krig.

z. Ål, Lemland, Vesteränga.
Sj. Sojia Jansson, f. 1876.

Uppt. Alfild Adolfsson 1929.

E - rik Per han gån - ga - de åt kam - ma - ren sin, där kam - ma - de
han och put - se - ra - de sitt hår. Sen gån - ga - de han till sin fos - ter - mo - der
in, och frå - ga - de vad död han skulle få.

¹ Enl. variant fr. SO (Saml. O.A.) är t. 3: ; eljest i huvudsak lika.

å. Ål, Brändö, Fiskö.
Sj. *Anna Lindén*, f. 1879.

Uppt. *Alfhild Adolfsson* 1928.

Herr Pe-der han gån-gar sig till fos-ter-mo-dern in, och frå-ga-de vad
död han skul-le få. Nej, in - te skall du dö up-på so - te -sän-gen din, ej
hel-ler bli - va sla-gen ut - i krig.

ä. Åb, Finby, Pettu.
Sj. *Tilda Troberg*.

Uppt. *Otto Andersson*.

Herr Pe-der han gån-gar i kamma-ren in att kam-ma och kru-sa sitt
hår. Sen gån - gar han sig till sin fos-ter - mo - der in och
frå - ga - de vad död han skul-le få.

ö. Ål, Brändö, Fiskö.
Sj. *Joh. A. Gran*, f. 1868.

Uppt. *Alfhild Adolfsson* 1928.

Herr Pe-der han gångar sig till fos-ter-mo-dern sin, och frå-ga-de vad
död han skul-le dö. Nej, in - te skall du dö på so - te -sän-gen din, ej
hel-ler bli - va sla - gen i krig.

aa. Nl Karis, Köpskog.
Sj. *Alma Berglund*, f. 1880.

Uppt. *Alfhild Adolfsson* 1933.

Herr Pe - der han frå-ga - de sin fos-ter-mor, vad död han skul - le

få. Och in - te dör du up - på so - te - sän - gen din, ej hel - ler blir du
sla - gen i krig, men ak - ta dig för böl - jor - na de blå, att de
in - - tet för - - kor - tar ditt liv.

bb.¹ Åb, Nagu.

Uppt. O. R. Sjöberg 1880-talet.

Det var her - ren Pe - der, han gick till sin fos - ter - mors gård. Så
frå - ga - de han sin fos - ter - mor, vad död han skul - le få. Men
sjön be - - dra - ger så mån - gen.

cc. Åb, Korpo, Houtskär.

Det var ock den un - ge herr Pe - - der, han kru - sar och kammar sitt hår.
Han sporde sin fos - ter - mor fö - - - re, vad för en död han skall få.

dd. Öb, Lappfjärd, Dagsmark.
Sj. *Hulda Krok*, f. 1890.

Uppt. Alfhild Adolfsson 1930.

Herr Pe - der han gån - gar up - på kam - ma - re golv, han kammar och han

¹ Orig. tonart C-dur.² Enl. variant fr. NA (S.L.S. 82, 369):

skul - le få.

kru-sar upp sitt hår. Sen gån-gar han in till fos-ter-mo-dern sin, och
frå - gar vad död han skul-le få.

ee. *Öb*, Kronoby.Sj. *Ture Björklund*.

Uppt. Sigurd Snåre.

A-xel han gångar sig på gol - vet för att kamma och kru-sa sitt hår.
Då fråg-te han ut-av sin mam-ma, vil-ken död han skul-le få.

ff. *Ab*, Nagu.

Uppt. K. P. Pettersson 1890—1891.

Herr Pe - der han gån - gar i kam-ma-ren in för att kam-ma och
kru-sa sitt hår. Så gån-gar han till sin fos-ter-mo-der in, och
frå - ga - de vad död han skul-le få.

TEXT. A. NA, S.L.S. 82, 47. (bb)
Översikt. B. NA, S.L.S. 82, 48. (bb)
C. Lövskär, Svenssons saml. 19, 18.
D. NI, Svenssons saml. 19, 27.
E. KO; HO, Fagerlund, Anteckningar s. 194. (cc)
F. TU, B.A. 3, 8. (a)
G. »Herr Böijer», PA, S.L.S. 16, 85. (i)
H. DB, Svenssons saml. 19, 14.
I. NA, S.L.S. 24, 262. (ff)
J. Jakobstad, Svenssons saml. 6, 66.
K. HE, Nyl. III, 56. (d)
L. RE, S.L.S. 52, 49. (v)

M. Gamlakarleby, R5, 186, 341. (x)
N. PE, R5, 169, 8.
O. MS, R3, 165, 113.
P. RE, R3, 165, 114; även R3, 165, 427.
Q. HI, S.L.S. 367, 129. (g)
R. KI, Svenssons saml. 4, 48.
S. KO, S.L.S. 352, 86. (k)
T. ÅI, S.L.S. 29, 144. (q)
U. FÖ—JO—LE, S.L.S. 46, 217.
V. Nykarleby, S.L.S. 19, 53.
X. JE, S.L.S. 19, 56.
Y. EN, S.L.S. 281, 14. (u)

B.

Nagu. Uppt. J. E. Wefvar 1880-talet.

1. Det var herren Peder,
han gick till sin fostermors gård,
så frågade han sin fostermor,
vad död han skulle få.
— men sjön bedrager så mången —

2. »Intet så bliver du slagen i krig,
ej heller av farsoten död,
men akta nu dig för böljan blå,
att hon intet förkortar ditt liv.»

3. Det var herren Peder,
som låter sig bygga ett skepp.
Han hade så många byggmästarer,
som han skulle hålla i skick.

4. Kölen den var av elfenben fin,
och mästerna likaså,
och flogen den var av rödaste gull,
den vi skulle se uppå.

5. Det var herren Peder,
han skjuter sitt skepp ifrån land;
han glömde att nämna Gud Fader,
också den Helge And.

6. Det var herren Peder,
han seglade så över ett sund.
Då började vågorna över skeppet gå,
att det ville gå i grund.

7. Det var herren Peder,
han seglar över ett hav.
Då började vågorna över skeppet gå,
så att det gick i kvav.

8. »Nu äro vi så långt komna från
land,
att vi ingen präst kunna få,
men fallen nu ner för de mästrena tri
och beden Gud Fader om nåd.

9. Om någon utav er skulle komma
i land,
och min fästemo hon frågar efter mig,
säg att jag ligger i böljan blå,
böd att hon gifter sig.

10. Om någon av er skulle komma
i land,
och min fostermor hon frågar efter mig,
så säg att jag ligger i böljan blå,
böd att hon sörjer mig.
— men sjön bedrager så mången —

C.

Lövskär. Ur handskrivet häfte. Uppt. på galeasen »Lovinto» av A. P. Svensson.

1. Herr Peder han gångar uppå
kammaregolv,
och han kammar opp sitt glänsande hår.
Sen går han sig in till sin fostermor;
han vild veta vad en död han skulle få.

2. »Nej intet skall du dö uti sote-
sängen din,
ej heller du falla skall i krig.
Men akta dig väl för de svåra böljor blå,
bland dem du mista skall ditt unga liv.»

3. »Jag skall bygga skepp utav
lättaste kork,
tre mäster utav valfiskaben.
Ja, vimpeln skall vara av röaste gull,
och seglen av silket allen.»

4. Herr Peder byggd skepp utav
lättaste kork,
tre mäster utav valfiskaben.
Ja vimpelen var av det röda gull,
och seglen så skinande och ren.

5. Herr Peder han tog sin förgyl-
lande stol,
uppå halvdäck han satte sig ner.
Han had av kamrater en lustiger hop,
som ställd sig runt om herr Peders stol.

6. De segla i månader, de segla i tre,
då började det skeppet till att stå.
Och alla de ropte till sin Herre och Gud,
men herr Peder han lyssna däruppå.

7. Kaptenen han talte förståndeliga
ord,
och alla så lyssnad däruppå.
»Kom kastom gulltärningar över bord,
då vi se vem som största synden gjort.»

8. De första gulltärningar på tavel-
bordet rann,
för oss unga sjöfarande män.
Men lotten den föll uppå herr Peder,
vår älskelige hövdingason.

9. De andra gulltärningar på tavel-
bordet rann,
för oss unga sjöfarande män.
Men lotten den föll uppå herr Peder,
vår älskelige hövdingason.

10. De tredje gulltärningar på tavel-
bordet rann,
för oss unga sjöfarande män.
Men lotten den föll uppå herr Peder,
vår älskelige hövdingason.

11. »När jag är den förste syndaren
ombord,
då vill jag bekänna alla mina brott:
Jag kyrkor haver rövat och fröknar
har jag stämt,
minst trehundra, ja femtiofem.

12. Så mån I nu dricka herr Peders
sista skål,
sen skall jag uti sjöböljan blå.
Och sägen min fostermor, att jag har
fallit i,
att blåa böljor bära skall mitt lik.

13. Om min lilla vän skulle fråga
efter mig,
säg henne, att [jag] rest till ett annat rik,
säg henne så, att hon gifta sig får,
ty herr Peder han ligger nu på bår.»

14. De togo så herr Peder i hans gyl-
len gula hår,
och de kastade honom över bord.
När herr Peder sjönk ner i sjöböljan blå,
began det skeppet till att segla och gå.

15. Så bedjom en bön för herr Pe-
ders kära själ,
att han ibland helgon må få det så väl,
att Herren uti nåde må till honom se,
uti allan evighet vilan honom ge.

D.

Nyland. Ur Albin Janssons vishäfte. Uppt. A. P. Svensson.

1. Herr Peder sig gångar uppå kam-
maregolv,
och han slätade sitt gullblanka hår.
»Ja, nu skall jag in till min fostermoder
gå,
så att hon mig skulle giva ett gott råd.»

2. »Du bliver inte döder i sotasängen
din,

ej heller så skall du falla uti strid,
men akta dig väl för böljorna de blå,
ty för dig de så färdiga stå.»

3. »Jag bygga skall ett skepp av
det lättaste kork,
och tri master utåv valfiskar ben,
och seglet skall göras av silket så vit,
men vimpelen av guldets så röd.»

4. Herr Pedar byggde skeppet av lättaste kork, tri master utav valfiskar ben, och seglena de var vita såsom snö, men vimpelen den var utav guldet så rö.

5. Herr Pedar han tager sin gyllande stol, och så högt opp på halvdäcket han satt. Vi vilja nu fara ut på sjöböljan blå, ja, sen så får vi skåda hur det går.

6. När de hade seglat en femtonhundra mil, då så började det skeppet till att stå, och sjömännena de bådo till Herren och till Gud, om de hjälpen utav honom skulle få.

7. Men kaptenen han var en förståndeliger man, och han talade så allvarliga ord: »Kom låtom oss kasta gulltärningarna två, så få vi nog den största syndarn veta å.»

8. Den första gulltärningen på silverbordet rann, för de unge de sjöfarande män, då lotten den föll uppå herr Pedar, vår mest älskelige konungason.

9. Den andra gulltärningen på rafelbordet rann, för de unge de sjöfarande män, då lotten den föll uppå herr Pedar, vår mest älskelige konungason.

10. Den tredje gulltärningen på sorgebordet rann,

för de unge de sjöfarande män, då lotten den föll uppå herr Peder, vår mest älskelige konungason.

11. Herr Pedar han satt i sin förgyllande stol:
»Jag vill för eder bekänna mina brott. Tre kyrkor har jag rövat, fem kloster har jag bränt, hundra jungfrur så haver jag narrat och skämt.

12. Och bringen mig hornet, så att jag dricka får, för snart så skall jag drunkna uti sjöböljan blå. Min fostermor mig spådde att så skulle gå, att jag ingen hederlig begravning skulle få.

13. Men om ni skulle komma sen levande hem, och min lilla vän hon frågte efter mig, säg henne att jag stupat i främmande land, och att hon får räcka åt en annan sin hand.

14. Men om ni skulle komma sen levande hem, och min fostermoder frågar efter mig, säg henne att jag föll i de böljorna de blå, och att ingen skall finna mitt lik.»

15. Så togo de herr Pedar i hans glänsande hår, och de kastade honom över bord. När herr Pedar hade sjunkit, börja skeppet gå, det for hem över böljorna de blå.

E.

Korpo; Houtskär. Uppt. L. W. Fagerlund 1870-talet.

1. Det var ock den unge herr Peder, han krusar och kammar sitt hår. Han sporde sin fostermor före, vad för en död han skall få.

2. »Och inte så dör du på sotesäng, och int blir du slagen i krig, men akta dig väl för de böljorna blå, att de ej förkorta ditt unga liv.»

3. »Och dör jag inte på sotesäng,
och blir jag ej slagen i krig,
nog aktar jag mig för de böljorna blå,
att de ej förkorta mitt unga liv.»

4. Det var ock den unge herr Peder,
han gångar sig gatan fram,
där låter han bygga sig ett skepp,
det bästa som han kan.

5. Och skeppet det var utav val-
fiskeben,
och mästerna likaså,
men flaggan den var utav rödaste gull,
som satt där ovanpå.

6. Det var ock skepparn och styre-
man,
de sköto det skeppet från land.
Så glömde de bort Gud Fader,
som var deras rätta styrman.

7. Och sedan de segla i dagarna fler,
de segla i årena två.
Men när som de kommo på villande hav,
så började böljan att slå.

8. Det var ock skepparn och styre-
man,
de kastade därför lott,
men lotten den föll på herr Peder,
att han skulle kastas bort.

9. Det var ock den unge herr Peder,
Han satt uppå havet och sang:
»Ack herre Gud Fader och Helige And,
anamma min själ och min and.»

10. «Och kyrkor så haver jag plundrat,
och städer haver jag bränt.
Och mången skön jungfrus ära
den haver jag ofta förkränkt.»

11. »Om Gud han ville mig hjälpa,
att jag skulle komma till land,
så skulle jag bygga en kyrka
uppå den vita sand.»

12. »Om Gud han ville mig hjälpa,
att jag skulle komma till by,
så skulle jag bygga en kyrka
och täcka taket med bly.»

F.

Tusby. Uppt. Hanna Hagbom.

1. Det var den unga herr Peder,
han upp till sin fostermoder gick
och frågade av henne,
vad död han skulle dö.

2. Det var den unga herr Peder,
han ned till sjöstranden gick.
Han skulle bygga sig ett skepp,
det största på havet gick.

3. Skeppet var byggt av valfiskeben
och masterna ävenså,
och vimplarna voro av rödaste gull,
som voro däruppå.

4. »Och inte så varder du slagen i
krig,
ej heller på sotesängen död,

men akta dig väl för de böljorna blå,
dem du skall segla uppå.»

5. I dag så skola vi dricka,
emedan vi vinet kunna få.
I morgon skola vi segla,
om Gud låter vinden stå på.

6. Vi seglade i dagar och nätter tre,
och skeppet gick tämmeligen fram.
Men den fjärde dag vi seglade,
så törnade skeppet på.

7. Tre prinsar de slogo gulltärning,
vem av dem största synden hade gjort.
Lotten den föll uppå herr Peder,
den unge konungens son.

8. Andra gången tärningen på taffelbordet rann emellan de sjöfarne män, lotten föll på herr Peder, den unge konungens son.

9. Tredje gången tärningen på taffelbordet rann emellan tre sjöfarne män, lotten föll uppå herr Peder, den unge konungens son.

10. »Kyrkor så haver jag stulit, och kloster så haver jag bränt, och mången skön heligas ära, så haver jag bortskämt.

11. Och kommer också någon utav eder i land, och min fader frågar efter mig,

så sägen att jag tjänar på konungens slott,
så sägen att jag står mig bra.

12. Och kommer också någon utav eder i land, och min fästmö skull fråga efter mig, så sägen att jag seglar på böljorna de blå, bed henne gifta sig.

13. Och kommer också någon utav eder i land, och min syster frågar efter mig, så sägen att jag tjänar uti konungens gård, sägen att jag står mig bra.

14. Och kommer också någon utav eder i land, och min moder skull fråga efter mig, så sägen att jag skvalpar uti böljorna de blå, bed henne sörja mig.»

G.

Pargas. Uppt. Karl Ekman 1890.

1. Herr Böijer han gångar sig i kammaren in för att kamma och frisera sitt hår. Sen gångar han sig till sin kära fostermor för att fråga, vad död han skulle få.

2. »Nej, int ska du dö uti sjuksängen din, ej heller ska du dö uti krig, men akta dig för de falska böljor blå, att de ej förkastar ditt liv.»

3. »Nog aktar jag mig för de falska böljor blå, att de ej förkastar mitt liv. Jag skall bygga mig ett skepp av det starkaste träd och med master av valfiskens ben.»

4. Kaptenen han var en förståndiger man, och han talade förståndiga ord: »Låt oss kasta nu genast gulltärningen in, få vi se vem som största synder gjort.»

5. Första gulltärningen på sorgbordet föll över dessa sjöfarande män, men lotten den föll uppå Böijer första gång, som var älskad av konungens son.

6. Andra gulltärningen på sorgbordet föll över dessa sjöfarande män, men lotten den föll uppå Böijer andra gång, som var älskad av konungens son.

7. Tredje gulltärningen på sorge-
bordet föll
över dessa sjöfarande män,
men lotten den föll uppå Böijer tredje
gång,
som var älskad av konungens son.

8. »Ja är det nu jag, som de största
synder gjort,
så vill jag nu bekänna mina brott.
Två kyrkor har jag mördat, två laster
har jag dränkt,
två flickor har jag narrat och skänt.

9. Om någon av eder nu gånger i
land,
och min fostermor hon frågar vad jag är,

säg henne att jag vilar i änglarnas famn,
där det nu så ljuveligt är.

10. Om någon av eder nu gånger
i land
och min käresta hon frågar var jag är,
säg henne att jag vilar i Svea böljors
famn,
och att hon nog får gifta sig ändå.»

11. Sen börjar det blåsa och skeppet
börjar slå,
och vi äga intet annat än stor nöd.
Sen bådo vi vår gud och vår fader
innerlig,
att vi någon hjälp kunde få.

H.

Degerby, Torsbacka. Ur Anna Linnea Sundströms vishäfte. Uppt. A. P. Svensson.

1. Herr Peder han gånger sig i kam-
maren in
och kammar och krusar hår,
sen gånger han till sin fostermor in
och frågade, vad död han skulle få.

2. »Intet så blir du i sotsängen död,
ej heller skall du falla uti krig,
men akta dig för havet och för böljorna
de blå,
att du icke förkortar ditt liv.»

3. Herr Peder han gånger sig till
havstranden ner
för att bygga sig ett sjögångande skepp,
och skeppet det gjorde han av lättast
kork,
och mästerna av valfiskaben.

4. Och råarna dem gjorde han av
klaraste guld,
och topparna de voro likaså
och vimpelen den gjorde han av siden
så fin,
och flaggorna de lyste liksom eld.

5. Men när de hade seglat fyra-
hundra mil,
då började skeppet att stå still,
och folket det bad till sin Gud i him-
melen,
att de hjälp, att de hjälp månne få.

6. Kaptenen han var en förståndiger
man
och talade förståndiga ord,
han sade: »Låt oss kasta en gulltärning
över bord
så får vi se, vem som största synden
gjort.»

7. Den första gulltärning, som över
raffelbordet rann
för de unge sjöfarande män,
och lotten den föll på herr Peder första
gång,
på vår älskade konungason.

8. Den andra gulltärning, som över
raffelbordet rann
för de unge sjöfarande män,

och lotten den föll på herr Peder andra
gång,
på vår älskade konungason.

9. Den tredje guldtärning, som över
raffelbordet rann
för de unge sjöfarande män,
och lotten den föll på herr Peder tredje
gång,
på vår älskade konungason.

10. »Och efter det är jag, som har
största synden gjort,
så bekänner jag för eder allehop,
att kloster har jag rövat, och kyrkor har
jag bränt,
och flickor har jag narrat och skämt.

11. Men om någon utav eder skulle
komma där i land,

och min fostermoder frågar efter mig,
säg henne att jag är i ett främmande
land
och haver det så trevligt och så bra.

12. Men om någon utav eder skulle
komma där i land,
och min fästemo hon frågar efter mig,
säg henne att jag vilar under böljorna
de blå,
och att hon gifter sig får.»

13. Så togo de herr Peder i hans
kurriga hår
och kastade honom över bord,
och när herr Peder börjar sjunka, bör-
jar skeppet till att gå
och till att svaja över böljorna de blå.

I.

Nagu. Uppt. K. P. Pettersson 1890—1891.

1. Herr Peder han gångar i kamma-
ren in
för att kamma och krusa sitt hår.
Så gångar han till sin fostermoder in
och frågade, vad död han skulle få.

2. Hon svarade: »Icke skall du sot-
döden dö,
ej heller skall du dö uti krig.
Men passa dig väl för böljorna de blå,
de ämna att förkorta ditt liv.»

3. Herr Peder byggd ett skepp utav
lättaste kork
med mäster utav valfiskaben.
Men när skeppet seglat några mil där-
ifrån,
begynte det att stilla stå.

4. Kaptenen, som var en förståndi-
ger man,
han talade förståndiga ord.

Han sade: »Låt oss kasta bård sorgetär-
ningar
ibland dessa sjöfarande god.»

5. Första och andra sorgtärningen,
som ned uppå tavelbordet rann,
så föllo i botten herr Peder uppå,
vår älskade konungason.

6. »Men efter jag största synden haver
gjort,
så ville jag bekänna inför Gud.
Ja, kyrkor har jag rövat och kloster
har jag bränt,
och flickor har jag narrat uppå skämt.

7. Men om någon av eder kommer i
land,
och min fostermoder frågar efter mig,
säg henne att jag vilar i främmande
land,
säg henne att jag mår så väl.

8. Och om någon av eder kommer i land,
och min fästemo hon frågar efter mig,
säg henne att jag vilar i böljorna blå,
säg henne att hon gifta sig får.»

9. Sen togo de herr Peder i hans
ljusröda hår
och kastade honom överbord.
När som Peder börja sjunka, begynte
skeppet gå
och svaja över böljorna de blå.

J.

Jakobstad. Sj. Elisabeth Thors, f. 1872 (lärt visan av sin mor). Uppt. A. P. Svensson 1909.

1. Herr Peder i kammaren speglar
sig
och kammar upp sitt hår.
Sen går han till sin fostringsmor in
och frågar, vad död han skall få.

2. »Ej så dör du uti sängen din,
ej heller skjutes du i krig,
men bevara dig väl för böljor de blå,
ty de skall förkorta ditt liv.»

3. Herr Peder lät sträcka segel opp,
han skulle till främmande land.
Sen segla de ut på de böljorna blå
allt intill Jerusalems strand.

4. Och skeppet var byggt utav bäs-
taste kork,
och mäster utav valfiskaben,
och stolen den var av det rödaste gull,
däruppå sitter herr Peder allen.

5. Herr Peder han bad dem att
kasta en lott

för att se vem som syndat allra mest.
Och lotten den föll på herr Peder,
den ungaste konungason.

6. Herr Peder han axlar sin gråkappa
på,
gullkorset på halsen han tog.
Sen kasta de herr Peder i havsens djup,
vilken ynkelig död han får.

7. »En kyrka så har jag rövat,
ett slott så har jag bränt,
och tvenne unga svenner
med svärdet har jag stämt.

8. Kyrkor haver jag rövat,
och kloster har jag bränt.
Fyra älskeliga jungfrurs ära
så haver jag narrat och skämt.»

9. Ett brev han skrev till sin kära vän,
en skrivning till far och mor:
»Jag fånge nu är i Engeland
allt i min ungdomsår.»

K.

Helsinge.

1. Herr Peder han gångar sig till
havsstranden ned
för att bygga ett förgångande skepp.
Han byggde ett skepp utav valfiskeben
och mästerna tre likaså.

2. Skeppet blev byggt utav val-
fiskeben,

och mästerna tre likaså,
men knopparna som uppå topparna
var,
de voro av rödaste gull.

3. Herr Peder han gångar sig i kam-
maren in,
han kammar och pudrar sitt hår.

Sen gångar han sig till fostermodrens
gård
för att fråga vad öde han skull få.

4. »Och inte så bliver du slagen i
krig,
ej heller på sotsängen död,
men akta dig väl för de böljorna blå,
att de icke förkorta ditt liv.»

5. »I dag så skola vi dricka,
emedan vi ölet kund få,
och i morgon så skola vi segla,
om Gud låter vinden stå på.

6. Nu haver vi seglat så långt ifrån
land,
att vi inga präster kan få,
men fallen nu ned för de topparna två
och beden Gud Fader om nåd.»

7. Tre prinsar de spelte gulltärning,
vem största synden av dem had gjort.
Och lotten den föll på herr Peder,
den unge konungason.

8. »Tre kyrkor haver jag stulit,
och ett kloster så haver jag bränt,
och mången helig skön jungfru
har jag uti fångenskap sänt.

9. Om någon utav eder kommer till
land,
och min fader han frågar efter mig,
så säg att jag tjänar på konungens gård
och står mig så utmärkt bra.

10. Om någon utav eder kommer till
land,
och min moder hon frågar efter mig,
så säg att jag tjänar på konungens gård
och står mig så ganska bra.

11. Om någon utav eder kommer till
land,
och min käresta han frågar efter mig,
så säg att jag vilar i böljorna blå
och bed henne sörja mig.»

L.

Replot. Uppt. Vilhelm Sjöberg 1896.

1. Det var ju en unga herr Peder,
han krusar och kammar sitt hår,
han gångar sig ned till sin moder
att fråga vad död han skulle få.

2. »Dör du icke på sotesäng,
ej heller stupar i krig,
så akta dig väl för de böljorna blå,
att de ej förråder ditt liv.»

3. »Och dör jag inte på sotesäng,
ej heller blir slagen i krig,
så nog aktar jag mig för de böljorna blå,
att de icke förråda mig.»

4. Herr Peder han gångar sig till
saltsjöstrand
för att bygga sig ett skepp,

som skulle gå över hav och land;
det byggdes på snövitans sand.

5. Vi byggde ett skepp utav val-
fiskeben,
och mästerna voro utav trä,
och flaggorna voro av finaste silk,
och toppar av rödaste guld.

6. I afton så vilja vi segla ifrån land,
om vinden vi kunde få,
och när vi kom uppå böljorna blå,
då begynte skeppet att stå.

7. Nu hava vi seglat ett år och tre
månar,
och inga land hade fått.
Nu hava vi seglat ett år och tre månar,
och inga land hade fått.

8. I morgon så vilja vi kasta lott,
vem lotten han faller på,
och lotten han föll uppå Peder,
och de kastade honom i sjön.

9. Peder han låg på vattnet och grät,
och bekände sin grueliga synd:
»I skogen så haver jag vandrat,
och gjort både mord och hor.»

10. Mången mans änkor så haver
han dräpit,
deras barn så haver han bortgömt,
och så mången mans ärliga pigor,
deras ära haver han skämt.

11. »Om någon av eder skulle kom-
ma i land,

och min fader han frågar efter mig,
så säg att jag tjänar i konungens gård
och står mig ganska bra.

12. Om någon av eder skulle kom-
ma i land,
och min moder hon frågar efter mig,
så säg att jag vilar i böljorna blå,
bed henne att sörja mig.

13. Om någon av eder skulle komma
i land,
och min fäst: ö hon frågar efter mig,
så säg att jag vilar i böljorna blå,
bed henne att gifta sig.»

M.

Gamlakarleby. Uppt. J. E. Wefvar.

1. Peder han gångar sig på golvet,
han kambar och krusar sitt hår.
:: Så gick han för sin fostermoder fram
och frågar, vad död han skall få.::

2. »Intet så bliver du i sotesängen
död,
ej heller slagen uti krig,
:: men akta dig för de böljorna blå,
att de ej förråder ditt liv.»::

3. »Bliver jag icke i sotesängen död,
ej heller slagen uti krig,
:: nog vaktar jag mig för de böljorna
blå,
att de ej förråder mitt liv.»::

4. Peder han gångar sig på sjö i
land,
allt uppå den vita härsand.
:: Där låter han bygga ett skepp så ny,
som går över vatten och land.»::

5. Skeppet det var av valfiskeben,
och mastarna även voro så,

:: flaggan den vore av rödaste guld,
och topparna tre ävenså.::

6. »En änka den haver jag rövat,
en kyrka den haver jag bränt,
:: mång vackra flickors ära
den haver jag ofta förkränkt.»::

7. Om någon av eder skulle komma
till lands,
min fader han frågar efter mig,
:: så säg att jag drunknat i böljorna blå,
bed honom sörja mig.»::

8. Om någon av eder skulle komma
till lands,
min moder hon frågar efter mig,
:: så säg att jag drunknat i ängelens
hav,
bed henne sörja mig.»::

9. Om någon av eder skulle komma
till lands,
min broder han frågar efter mig,
:: så säg att jag drunknat i böljorna blå,
bed honom sörja mig.»::

10. Om någon av eder skulle komma
till lands,
min syster hon frågar efter mig,
:: så säg att jag drunknat i ängelens
hav,
bed henne sörja mig. ::

11. Om någon av eder skulle komma
till lands,
min käraste hon frågar efter mig,
:: så säg att jag drunknat i ängelens
hav,
bed henne gifta sig.» ::

N.

Petalax. Ur fyrvaktaren Sundqvists visbok, dat. 1868, Norrskärs fyr.
J. O. I. Ranckens avskrift.

:: Vi byggde ett skäp utaf valfiskeben
men mästerna voro af trä, ::
:: och flaggorna voro af finaste silk,
men tåpparna af rödaste goll. ::

2. :: I afton så ville vi sägla från
land,
om vi vind konde få, ::
:: och när som vi kom uppå böljon blå,
så begynte skäppät att stå. ::

3. :: Nu hafva vi säglat i år och tre
månar
och inga land konde få, ::
:: i mårgen så ville vi kasta lätt,
wem lättan faller uppå. ::

4. :: Och lättan han föll uppå Jakob,
och de kastade honom i skön. ::
:: Jakob han låg uppå vattnet och gret,
och bekände sin grufveliga synd. ::

5. :: »I skogen så hafver han vandrat
och jort både hor och mord, ::

:: mången änkor så har han dropit,
deras barn så har han gömt. ::

6. :: Och så mången mans ärliga
pigor
deras ärra så har han sjämt. ::

7. :: Om någon utaf eder skall
kom i land,
och min fader han frågar efter mig, ::
:: så säg att jag sägglar i england
och stå mig mycket bra. ::

8. :: Om någon utaf eder skall komma
i land,
och min moder hon frågar efter mig, ::
:: så säg att jag dronknat i hafsens flod,
bed henne att sörjga för mig. ::

9. :: Om någon utaf eder skall kom-
ma i land,
och min fästmö frågar efter mig, ::
:: så säg att jag dronknat i hafsens flod,
bed henne att gifta sig.» ::

O.

Korsholm, Helsingby. Uppt. J. E. Wefvar 1875—1876.

1. Jag byggde ett fartyg utav val-
fiskeben,
men mästerna va utav trä,
:: men flaggan hon var av finaste silk
och toppen av rödaste gull. ::

2. I afton så skola vi segla i land,
om vi vinden kunde få.

:: Men när som vi kommo på böljorna
blå, †
så begynte då skeppet att stå. ::

3. Och därom så skulle vi kasta lott,
vem lotten faller på.
:: Och lotten, han föll uppå Jakob,
att det så ynkeligt gick. ::

4. Och Jakob, han låg uppå vattnet
och grät
och bekände sin gruvliga synd:
.: »I skogen så haver jag vandrat
gjort både hor och mord. :.:

5. Änkorna haver jag dräpit,
men barnen haver jag bortgömt.

— — — — —
— — — — —

6. Om någon utav eder skulle kom-
ma i land,
och min fader han frågar efter mig,
.: så säg att jag tjänar i konungens
gård¹
och står mig ganska bra. :.:

7. Om någon utav eder skulle kom-
ma i land,
och min moder hon frågar efter mig,
.: så säg att jag tjänar på ängen grön
och står mig ganska bra.» :.:

P.

Replot. Uppt. J. E. Wefvar 1875—1876.

1. Lilla Pelle gångar sig kring gol-
vet,
han krusar och kambar sitt hår,
han frågar till sin moder,
vad död han kunde få.

2. »Och intet dör du utav sotesäng,
ej heller uti slagen av krig,
men vakta dig väll för de böljorna blå,
ty de kunde förkorta ditt liv.»

3. Och lilla Pelle han gångar sig till
stranden
allt uppå en snövitans sand,
där byggde han sig ett skepp,
som skulle gå över vatten och land.

4. Ja, skeppet det var utav valfiskens
ben,
ja mästerna likaså.

Flaggorna voro av rödaste gull,
ja topparne överst uppå (likaså).

5. Ja skeppet det seglade ett år och
tri mån,
och intet land kunde få,
men skeppet det slogo allt sönder
allt uppå de böljorna blå.

6. »Men om någon utav eder skulle
komma i land,
och mina släktingar fråga efter mig,
så säg att jag tjänar uti England,
med henne jag gifter mig.

7. Om någon utav eder skulle kom-
ma i land,
och min moder skulle fråga efter mig,
så säg att jag drunknat uppå böljorna
blå,
bed henne att ej sörja mig.»

Q. (str. enl. B: 3—5, 1, 2, 7^{1,3}, 8). Hitis,
Bötesö. Sj. Sofia Svanström, f. 1859. Uppt.
G. Dahlström 1924.

R. (str. enl. C: 1—4, 6—11, 13 a, 13, 13,
14). Kimito. Uppt. A. P. Svensson.

S. (1—3, 6—11, 13 a, 13 b, 13, 14). Kor-
po, Galtby. Sj. Augusta Andersson, f. 1871.
Uppt. G. Dahlström 1923.

T. (1—3, 6—11, 13 a, 13 b, 13, 14). Åland. OTRYCKTA
Uppt. Karl Ekman 1892.

U. (1, 2, 4, 6—11, 13 a, 13, 14). Föglö—
Jomala—Lemland. Uppt. J.A.Sjöblom 1894.

V. (1—3, 6—11, 13 a, 13, 14). Nykarle-
by. Uppt. M. Thors 1890.

X. (1, 2, 2 a^{3,4} 3^{1,2}, 6^{1,2}, 7—11, 11¹ 11 a²,
13 a, 13, 14). Jeppo. Uppt. M. Thors 1890.

¹ eller: på ängen grön.

Y. (1 a^{1,2} 4^{1,2}, 4, 1, 2, 6—11, 13 a, 13, 14). Ekenäs, Skåldö. Sj. Alma Sundström, f. 1891. Uppt. V. E. V. Wessman 1917.

Z. (1—3, 6—11, 13 a, 13 b, 13, 14). Skrivet av P. K. Pettersson i Gävle den 14 juli 1901.

Å. (1—3, 6—11, 13 b, 13, 14). Ur Alarik Sjömans häfte. Uppt. A. P. Svensson.

Ä. (1, 2, 4, 6—11, 13 a, 13, 14). Pojo.

Ö. (1, 2, 1 a^{1,2} 4^{1,2}, 6—11, 13 a, 13, 14). Ingå—Kyrkslätt—Sjundeå. Uppt. S. Perklén 1891.

AA. (1—3, 6—11, 13 a, 13, 14). Lappträsk. Ur Gustav Henriksson Gammals visbok. Uppt. R. Hollmerus 1910—13.

BB. (1 a^{1,2} 1^{2,3}, 2, 4, 6—11, 13 a, 13, 14). Helsingfors. Ur Mimmi Lehtosaaris häfte. Uppt. A. P. Svensson 1910.

CC. (1—3, 6—11, 14, 13 b, 13 a, 13). Ur Karl Anderssons häfte. Uppt. A. P. Svensson.

DD. (1^{3,4} 2^{1,2}, 4^{1,2}, 6^{1,2}, 8, 9, 10, 11^{3,4}, 13 a, 13¹³ 2¹³, 13, 14). Brändö, Fiskö. Sj. Joh. A. Gran, f. 1868. Uppt. A. Adolfsson 1928.

EE. (3, 6—11, 14, 13 a, 13). Iniö, Jumo. Sj. Emelia Erkas, f. 1866. Uppt. A. Adolfsson 1928.

FF. (1 a^{1,2} 1^{3,4}, 2, 1 a, 4, 4 a, 8, 8 a). Borgå, Pellinge, Kullå. Uppt. F. W. Englund 1878.

GG. (1, 2, 2 a, 3, 6, 8, 15). Korpo, Rosklax. Sj. Levina Andersson, f. 1854. Uppt. G. Dahlström 1923.

HH. (3, 6—11, 14). Larsmo, Esse. Uppt. John Finnis 1893.

II. (3, 6—11, 14). Terjärv. Uppt. Erla Lund 1928.

JJ. (1^{3,4} 2, 4, 6^{1,2}, 7—11, 13 a, 13). Kvevlax, Vassor. Sj. Johanna Nygren. Uppt. J. A. Nygren 1892.

KK. (3, 6—11, 13 a, 13). Kvevlax, Vassor. Ur Karl Örn's visbok. Uppt. J. A. Nygren 1892.

LL. (1^{3,4}, 2^{1,2}, 2^{2,4}, 7^{1,2}, 6^{1,2}, 6^{3,4}. Stroferna tvåradingar). Pörtom.

MM. (str. enl. N: 1—3, 3^{3,4} 4^{1,2}, 4^{3,4} 5^{1,2}, 5^{3,4} 6, 7—9). Replot. Vallgrund. Ur lotsen Anders Stolpes visbok. Uppt. J. E. Wefvar 1875—1876.

NN (1 a, 1 b, 1, 2^{1,2} 3^{3,4}, 4^{3,4} 6¹, 7—9). Vasa län. Uppt. Mikael Lybeck 1883.

OO. (1 a, 1 b, 1, 2^{1,2} 3^{3,4}, 4^{3,4} 5, 7—9). Larsmo. Uppt. Zachris Schalin 1880—1882.

Avvikelser i Q enligt B.

1¹ Och detta . . . — 1² går — 1³ Och f. [han].

2¹ Ja, inte så blir . . . — 2² för den bölja b.

3¹ Detta . . . — 3² Han . . . — 3³ byggmästare.

4¹ fina — 4² masterna.

5¹ Och detta . . .

7¹ När de hade seglat tre mil ifrån strand — 7² Så börja . . . 8¹ komma så långt ifrån l. — 8² inga präster — 8³ mästerna tre.

Avvikelser i R—LL enligt C.

1¹ H. Iver . . . X; Och P. h. gångade på k. T; H. Bejer h. g. åt kammaren in GG; sig i kammaren in R, V, X, Å; till kammaren in Ö; i kammaren in Y; gångar sig på k. U; på sitt k. Z; på kammargolvet in AA — 1² För att kamma och krusa sitt hår T; kammar och krusar s. h. R, S, U, CC; H. krusar och kammar s. h. V, X, GG; Och kammar och städar s. h. Ö; H. kammar och friserar s. h. Y; H. kammar och pudrar s. h. Å; O. kammade och krusar s. h. Z; O. kammade och krusade s. h. Ö — 1³ S. gångar han sig S, V, X, Y, Å, AA, BB; S. gångar han in U, Å, Ö; Så gångar han R, FF, GG; Så gångade han in T; Då gångar h. s. i. Z; Petter han gångar sig JJ; Herr Peder h. gångar sig DD, LL; [in] AA; t. fostermodern sin S, T, Y, Å, BB, DD, LL; t. fostermodern sin Z, CC, FF, JJ; kär fostermodern in R; t. s. kära f. U, Å, Ö;

t. styvmodern sin V; t. fostermodern in X; fostermodern AA; därifrån t. s. fostermodern in GG — 1⁴ Och h. frågar . . . [en] R, S; För att fråga . . . [en] JJ; Och frågade . . . [en] T, Z, Å, AA, DD, FF, GG, LL; O. frågar . . . [en] U, V, Ö; Och frågar v. död h. skall få Å; O. frågar vilken död h. skall f. CC; Han frågte med vad död han s. dö X; För att fråga vilken död . . . Y, BB.

1 a¹ Herr Peder han gångar Y, Ö, BB; till sjöstranden ned Ö; till havsstranden ned Y, BB; Herr Fäder han gångar sig neder till strand FF — 1 a² För att bygga ett förgående skepp Y; Där ville han bygga sig ett skepp Ö; För att segla över böljorna de blå BB; Spöterande på snövitans sand FF — 1 a³ Han skulle nu bygga ett skepp så grannt FF — 1 a⁴ På det bästa sätt som han kan FF.

2¹ [Nej] AA; Och intet . . . R, T, U, Å,

LL; Ja, intet . . . S; Inte blir du lagder på s. ned V; Icke bliver du uppå sjuksängen lagd X; Och inte(t) s. d. på sjuksängen dö Y, Å; Inte så dör du i kammaren din BB; Ej heller s. d. . . Ö; Och i. så dör du FF, GG; Men intet fick han dö u. s. sin JJ; (up)på s. d. R—U, Z, Å, Ö, AA, DD, GG, LL; uppå sotasängen d. FF — 2^a (Och) ej h. bliva slagen S, T, U, Y, Å — AA, DD, LL; E. h. blir du slagen V, X, BB, FF, GG; E. h. skall du dö R; E. h. skall du stupa uti krig CC; E. h. blev beslagen JJ; Intet bliva slagen Z; uti krig S—BB, DD, FF, GG, JJ, LL; med sår X — 2^a M. a. d. då f. Ö; dig bara för BB; dig noga uppå Y, Å; dig nog för CC; [väl] X, JJ; böljorna blå Å, CC; böljorna de blå S, Y, Z, BB, JJ; de böljorna b. V, Ö, FF, LL; de böljorna de blå X; Sveaböljan blå GG; falska b. b. T, U, Å, AA; svaga b. b. R — 2^a Ty de skola R; Ty de ämna T, Å; Ty de ämnar att AA, LL; Ty de vilja V; Ty de kunna JJ; De vilja U; Att de inte må S; Att de icke X, Y, Z, Å, Ö, CC; Att den ej må GG; Att de ej må BB; Att du intet förkortar ditt liv FF; förkorta ditt liv R—CC, GG, JJ.

2^a Om intet jag dör uppå sotasängen min GG — 2^a Ej heller bliver slagen uti krig GG — 2^a Nog aktar jag mig för böljorna de blå GG; Nog skall jag akta mig för de böljorna de blå X — 2^a Att de ej må GG; Att de icke X; förkorta ditt liv GG, X.

3^a Ja (Och) du skall . . . S, Z, Å; För du skall . . . CC; Och skeppet skall du bygga AA; Vi s. b. oss ett . . . T, LL; Ett skepp vill jag bygga EE, HH, II; Vårt skepp det skall vara KK; utav l. ek AA; av den l. k. EE; av renaste k. HH, KK; av renaste gull II — 3^a Och mästerna av R, EE; Och mäster S, KK, LL; Och master T, V, X, Z; Och masten AA, II; Och dess mäster av HH; valfiskeben S, T, X, Z, GG, KK, LL; valfiskens ben V, CC, HH, II; klar elfenben EE — 3^a Och vimplarna . . . R, S, V, Z, Å; Och flaggorna . . . T, CC, HH, II; Och topparna AA; Och flaggan den GG; Flaggor de skall KK; Och skeppet skall lysa som EE; skola vara utav V; rödaste g. R, S, V, Z, EE, GG; renaste guld CC, HH, II, KK; utav skäraste g. T; utav ädlaste g. Å; utav klaraste g. AA — 3^a Och flaggorna R, S, V, Å; Och flaggorna Z; Och vimplarna T, AA, CC, GG; Och vimpelen II, KK; Och guldärningen HH; Och mästerna skall lysa likaså EE; skall vara likaså CC; likaså med R, GG; likaså de V; där likaså T; de lika så Z, Å; likaså S, II, HH, KK; av siden så rött AA.

4^a Och så byggde de ett s. R; Så byggdes

där ett s. DD; Och det byggdes ett s. U; Petter han byggde ett s. JJ; Han byggde ett s. (även: Och skeppet blev byggt) Y; Och skeppet det byggdes Å; Och skeppet det var Ö; Skeppet det var ju BB; Och skrovet det gjordes FF; av det l. kork (kurk) R, DD; av ädlaste k. BB; utav baraste k. U, Å; utav valfiskeben Y, Ö; utav valfiskaben FF — 4^a enl. 3^a R; Och mästerna U, Y, Å, BB; Och mästerna FF; Och masterna Ö; Och mäster . . . DD; Gjorde mäster JJ; av valfiskeben U, Å; tre likaså Y, Ö, FF — 4^a Och vimplarna de voro a. rödaste g. R; V. skall vara U, Å, JJ; Ty lagret det var ju BB; Men topparna var FF; utav rödaste g. Y, Å, FF; av det renaste g. U; av renaste g. BB; utav finaste g. JJ — 4^a Och seglena som silver de sken R; Och flaggorna U, Y, Å, BB, JJ; Som sattes där överst uppå FF; skall lysa såsom eld JJ; så vita som snö BB; likaså med U, Y, Å.

4 a Sen tager han en skeppare och styrman — Som styr detta skeppet ifrån land — Först glömmo de bort Gud Fader — Guds Son och den Helige And FF.

6^a Så segla de bort till det främmande land DD; Och när som de hade seglat R; (Och) när de hade seglat T, U, Y, Z, Å—BB; Men när de ha seglat i S; När som vi hade seglat V; Men när som vi ha seglat HH; Och när vi hade seglat X, Å, II, KK, LL; När som Petter hade seglat JJ; När herr Bejer hade seglat GG; Då skeppet hade seglat CC; Men när det seglat haver i EE; trehundra mil LL; trehundra mil V, EE; en fyrahundra mil S, Z, Å; i fyrahundra mil Ö, AA, CC, JJ; i fyratusen mil BB; kring fyrahundra mil X; omkring fyrahundra mil HH, II, KK; i femhundra mil Y, Å; femhundra mil U; femhundra mil omkring T; i sjuhundra mil R; uti åttahundra dygn GG — 6^a Då stannade skeppet sin fart LL; Börja skeppet att gå, ila fram över böljorna de blå JJ; Då börja(de) vårt skepp . . . HH, KK; Då begynte vårt skepp . . . II; Då begynte . . . T, X; Så stannade skeppet BB, CC; på grund BB; och stod still CC; [det] R, S, U, V, Y—AA, EE, GG; [till] X, Y; att stå still Y, Å, Ö; för att stå KK; illa på att stå Å; Där de skulle hava så bra DD — 6^a Och folket de gräto, bad innerligen Gud BB; Och folket det R, U, Y, Å, Ö; Då började de bedja till CC; Då bådo de alla sin T; De bad till sin Gud uti himmelen om AA; Då bådo de Gud och sin fader i himmelen EE; Då bådo vi GG, HH, CC; Då bad vi II, KK; Vi bådo till vår Gud och vår fader i himmelen V; Sen (Då) bad han till S, Z; Han bad ju till sin fader hos Å;

ropa till sin Herre och sin Gud R; alla till Herren vår Gud GG; till Gud och vår far i himmelen HH, II, KK; bad till sin Y, Ö; bad till far och Å; vår fader och vår LL; Gud i himmelen T, U, Y, Å, Ä, Ö, CC, LL; Gud och sin fader i himmelen Z; sin Gud och sin far S — 6^a.: Om de hjälp .: kunde få R; Om hjälp om de (han) detta kunde få S, Å, CC; Om hjälp han vid detta kunde få Z; Om vars räddning de då kunde få T; Om (Att) de hjälpande hjälp skulle få U, Y, Å; .: Att det hjälp .: skulle få Ö; Om den hjälp som vi där kunde få LL; Om de ej BB; Om vi ej HH, II, KK; Om de EE; Att vi GG; någon hjälp kunde få BB, EE, GG — II, KK; Vad räddning de sen skulle få AA; Men vårt skepp stod lika fast ändå V.

7^a Kaptenen han var (ju) S—Å, AA, BB, II; Herr Peder han var Ö; Vår kapten han var CC, EE, HH, JJ, KK; Men vår kapten han vart R; en förståndiger man S—Y, Å—CC, EE, HH—KK; en förståndiger man R; en välförständig man Z — 7^a Han talade R—U, Y—CC, EE, HH—KK; Han talte V; Han språkar X; förståndiga ord S—U, X—CC, EE, HH—KK; de förståndiga ord V; förståndeliga ord R— 7^a Och (Ja; Kom) låtom oss kasta R—T, V, Z, Å, Ö, AA, HH; Låt oss nu kasta U, Y, Å; Så låtom oss nu kasta II; Han sade: låt oss kasta X, EE, JJ; en gulltärning ö. R, S, V, Å, Ö, CC, EE, JJ; en gulltärning ombord U, Z, HH, II; en guld-tärning på bord Y; guldpenningen ombord X; g. ombord BB; tre g. ö. T; tre g. ombord Å, AA; Så drog han upp guld-tärningen och satte den ombord KK — 7^a För att se . . . R, U, X, HH, II; Få vi se vem S, V, Ö, AA; Vi få se vem JJ; Får man se T, BB, CC; Att få se vem V, Y, Å, Ä, KK; Så får vi se vem Z; Och se vem som EE; vem synden har gjort X; största synd haver g. V, Y; största synd har g. Å, II; som s. synd har g. Å, CC, Z; den s. synd har g. JJ, KK, EE; vilken störste synder g. HH; som största syndern är inför Gud AA.

8^a (Den) första guld-tärningen T—V, Ö—EE, GG—KK; (Den) f. guld-tärning R, S, Y, Å, Ä; Första guldpenningen som X; Första guld-tärnan Z; De spelte guld-tärning FF; sorgebordet r. R—T, X—Å, BB—DD, GG, JJ, KK; sorgebordet föll U; sorgebordet brann AA; sorgebordet sprang EE; sorgebordet Y; syndbordet II; som över sorgebordet r. Å; som över bordet r. Ö; som uppå spelebordet r. V; där överst ombord FF—8^a För de . . . R, Y; [unga] T—X, Z—CC, EE, FF, HH—KK; För dessa T, U, Å, Ä; Över dessa Ö, JJ; Ibland

dessa EE; Bland dessa HH, II; Ibland de AA, KK; Emellan V; Allt mellan BB; Den rann för X; För de tappre CC; Emellan de skeppareman S, Z; Vem som den störste synden skulle ha FF; *saknas i* DD — 8^a Då föll l. allt R; Och l. han f. V, Y, Å; Och lotten föll på T, U, Z, Å, AA, EE; Peder T, U, Z, Å, AA; Petrus EE; Ja, lotten d. f., på P. den föll S; på h. Peder R, T, Y, Ö, BB, CC; på h. Fäder FF; på h. Pider Å; på vår Peder V, DD, JJ; på vår Iver X; på vår Petre HH, KK; på vår Pedri II; första gång X, Y, Ö, BB—DD, HH—KK; för första gång T, U, Z; för första gången han EE; den föll för första gång Å, AA — 8^a (För) första gång på vår S, V; För en älskeliger Å; På vår ä. AA—CC; Denna älskvärda EE; älsklige S, Ö; älskade U, V, Z, Å, DD, JJ; Som var konungens älskade son X; Den yngsta konungens son FF; konungason R—V, Y—EE, HH—KK.

8 a* Nu haver vi seglat så långt ifrån land — Att vi inga präster kunna få — Men fallen nu neder på böljorna blå — Och beder Gud Fader om nåd FF.

9—10 *enligt 8 i samtl. var.*

11¹ (Ja) Och efter det är jag S, T, Y, Z, Å, Ö, AA, EE; (Och) är det nu jag Å, CC; Och är det nu så U, X, II; (Men) är det väl så HH, KK; Och är jag nu den JJ; Om det sig händer BB; Och eftersom jag R, V; den s. syndarn är här ombord R; som nu s. s. är AA; som (den) s. synden gjort S, T, Ö; som den s. synden haver gjort Y, Å; som den s. synd haver gjort Z, Å, CC, EE, JJ; s. synden har gjort V; att jag U, X, BB, HH, II, KK; s. synd har gjort II, KK; den s. synd haver (har) gjort X, BB; s. synden gjort U; s. synder gjort HH — 11² Så ville jag . . . R; Se, då bekänner jag S; Då bekänner j. den T; Så bekänner jag Y—Å, AA, EE; Så måste KK; Visst vill j. b. Å; Vill jag berätta Ö; Så skall j. b. BB; [Då] HH; Så v. j. b. mig då II; [alla] R, U; mitt brott S, V, Z, HH, JJ; min synd Å, AA, BB, KK; allting för er EE; den för er X, Å, CC; inför er S, Z, Å; inför Gud T, AA; för eder allihop Y, Ö — 11³ Ty kyrkor R, T, Ö, BB, DD, JJ; Tre k. s. Z, Å; Två k. CC; Kloster U, Y, EE; Två kloster AA; Ett hjärta V, Å; Laster HH, II, KK; har jag rövat R—V, Y—EE, HH—KK; Kyrkor har jag plundrat X; Och kloster T, X, Ö, BB, DD, JJ; Tre kloster S, Z, Å, CC; (Och) kyrkor U, V, Y, EE, HH, II, KK; Tre kyrkor AA; I kyrkor Å; Byar R; har jag brännt R—EE, HH—KK— 11⁴ (Och) flickor R, U, X, Y, Å, DD, EE, II,

* Jfr B 8.

JJ; Två flickor S, Z, Å, BB; (Och) tre flickor T, CC; Och mång(a) flickor Ö, AA; Vackra flickor V, HH, KK; haver jag R; har jag S—Å, BB—EE, HH—KK; narrat S—Y, Å—EE, HH—KK; och skämt R, S, DD, EE, HH—JJ; ock skämt Z; och skämt V, Y, Å; och förskämt AA; och glömt BB; så (att) jag skäms T, U, Å, KK; på skämt Ö, CC; alltjämt X.

11 a² Så tagen i mig och kasten mig i sjön X.

13¹ Om någon utav eder S, T, V, X, Z, Å, AA, DD, EE, JJ, KK; Men (Och) om någon av er (eder) Y, Ö, CC; Skulle det så hända R, U, Å; Om det så händer att någon av er BB; skulle komma i land S, T, V, Z, Å, Ö, AA, CC, EE, JJ, KK; (nu) kommer i land X, Y; att ni kommer (ut) i land R, U, Å; kommer till att fara i land DD — 13² Och min fästemo R, S, U, X—Å, CC—EE, JJ, KK; och min fästemo T; Och min fästmo V, AA; (hon) frågar efter mig R—Y, Å, AA, CC, EE, JJ, KK; kommer till att fråga efter mig DD; hon frågar var jag är Å; skall fråga var jag är Z; Och träffa min kära fästemo Ö; som kommer med livet i land BB — 13³ (så) såg henne R—T, X—Å, CC, EE, KK; så såg U, Y, Å, DD; så sägen V, Ö, JJ; Sägin henne AA; att jag vilar R, T—Ö, CC, DD, JJ; att jag drunknat KK; att jag tjänar S; att jag finns AA; att jag här uti böljorna är EE; under böljorna (de) blå T—Å, CC, JJ; under svaga böljor blå R; ibland Ö; uti DD; på KK; böljorna blå Ö, DD, KK; uti främmande land S, AA; Så hälsa min brud att j. är i främmande land BB — 13⁴ Sägg henne S—U, X—Å, CC, EE; Så såg DD; Och sägen V; Och be KK; Sägin henne AA; Och R, Y, Ö; att hon gifta sig S, U, Z, Y, Å, Ö, CC, EE, KK; (nu) får S, U, X — Å, Ö; bör KK; att hon gifter sig T, Å, AA; snart T; fort AA; att hon genast gifter sig DD; att hon får gifta om sig; Att hon skulle söka sig en ann BB; Och jag ber hon skall strax gifta sig JJ; Och att de förkortat mitt liv R.

13 a¹ enligt 13¹ R—T, V—Z, Å—EE, JJ, KK; Om någon av eder nu kommer i land U — 13 a² enligt 13² R—Z, Å—CC, EE, JJ, KK; Och om någon DD; fostermor R, U, Y, Å, Ö, CC; fostermoder [hon] T, X, Z, AA, DD, JJ, KK; styvmoder V, DD; moder EE — 13 a³ enligt 13³ R—Z, Å—EE, JJ, KK; mor BB; tjänar uti R, S, U, X, Å, Ö, EE; tjänar uppå DD; är uti T, CC; bor i Y, JJ; finns (uti) AA; vandrar uti Z; seglar emellan V; främmande

land R, S, V, Z, Ö, AA, EE; ett främmande land T, X, Y, Å, CC, JJ; ett främmande slott U; konungens gård DD; i havets djup BB; vilar på falska böljor blå KK — 13 a⁴ Och har (det) både S, Z; Och har det så U; Där så haver jag det V; Och att jag har så Y; Och där haver båd Å; Och haver här Ö; Sägg henne KK; Och mår så förfärligen gott JJ; A. h. aldrig mig mera sörja skall BB; Och här har jag ståtligt och gott CC; trevligt och (så) gott S, U, Z, Ö; trevligt och bra Y, Å; att jag mår DD, EE, KK; att jag haver T, AA; att jag lever och mår bra X; där så bra T, AA, DD, KK; där så väl EE; ganska bra V; saknas i DD.

13 b¹ enligt 13¹ S, T, Z, Å, CC — 13 b² enligt 13² S, T, Z, Å, CC; fosterfader S, T, Z, Å; fosterfar han CC — 13 b³ enligt 13³ S, T, Z, Å, CC; honom S, T, Z, Å, CC; svävar S, Z, Å; uti evighetskval S; (ut) i evighetens kval Z, Å; tjänar i ett konungaland T; är uti evighetens grav CC — 13 b⁴ Sägg honom att T, Z, Å, CC; jag mista skall mitt liv T; han bättrar sig Z, Å; han bättra sig får CC; Bed honom att han bättrar då sig S.

14¹ (Och) så (Sen) togo de R—X, Å, Ö, BB, DD, EE, HH, II; Så ta de Y, Å; De togo AA; [herr] T, X, EE, II; Iver X; Pider Å; Petrus EE; Pedri II; vår Petre HH; gullgula R, U; ljusgula V, BB, GG; lingula II; fagergula S, Z; fagra gula Å, AA; sitt gullförgyllda T; gulbruna EE; ljusbruna X, DD; lockiga Y, Å, HH; kru-siga Ö — 14² [de] R—Ö, BB, DD, EE, HH, II; kastade denne HH; kasta Y, Å; hyvade S, Z; langade T, Å; långade DD; slungade EE; uti sjön S, Z, Å; i sjön U; över däck AA — 14³ [herr] R, S, U, V, Y — Å, AA, BB, DD, HH, II; Och P. T; Då Iver begynte sjunka X; börja sjunka R, S, U, V, Z, Å, BB, DD, EE, HH, II; börjar sjunka T, Y, Å, Ö, AA; börja skeppet R, S, Z, Å, BB, DD, EE, HH, II; börjar skeppet U, V, Y, Z, Å—AA; begynte skeppet att gå X; och skeppet börjar gå T; gå BB, EE; stå Å; på att gå Z; till att gå S, U, V, Y, Å—AA, DD, HH, II; till att gunga R — 14⁴ Och segla över DD; Och svaja(r) över T, Y, Å; Och det svajar över BB; Och svaja på U; Och svaja ut på S, Z; Och det svajar på EE; Och de svaja(s) uppå V, Å; llar fram för Ö; För att svänga sig i HH; För att svinga sig i II; Och gå fram över svega böljor blå R; böljorna de blå S—V, Y—Å, BB, DD, II; de böljorna blå Ö; böljorna blå EE, HH; Och svajade sakta till lands X; Och de komma lyckligt till land AA.

Avvikelser i MM—OO enligt N.

1¹ Och skeppet det var u. valfiskens ben NN, OO — 1² Med mäster av rödaste gull NN, OO — 1³ Och flaggan i topp var . . . NN, OO — 1⁴ Och knoppar där överst uppå NN, OO; toppar MM.

1 a¹ Herr Peder NN; Pitter OO; han gångar sig i kammaren in NN, OO — 1 a² Till (För) att krusa och kamma sitt hår NN, OO — 1 a³ Herr Peder NN; Pitter OO; han frågte av moderen sin NN, OO — 1 a⁴ Vad död han skulle få NN, OO — 1 a⁵ Ja, ja, blott du NN; Bara du OO; vaktar dig för böljorna blå NN, OO — 1 a⁶ Så att du ej förkortar ditt liv NN, OO.

1 b¹ Herr Peder NN; Pitter OO; han gångar sig till stranden ned NN, OO — 1 b² För att bygga ett ståteligt skepp NN, OO.

2¹ I morgon s. skola v. s. NN, OO — 2² O. vinden är oss god NN, OO; vinden kunde f. MM — 2³ [som] MM; böljorna MM.

3¹ ett år MM — 3³ I morgon MM; Om morgon så skola OO; Om ej så kasta vi l. NN — 3⁴ Och den l. f. på, honom kasta vi

över bord NN; [lotten] OO; den kasta vi i sjön OO.

4² i hav MM — 4³ Jonas . . . och flöt NN, OO.

5¹ haver jag v. MM; Och sade: I skogen [så] . . . OO — 5² mord och hor MM, OO — 5³ M. mans ä. s. haver h. dräpit MM; Många mans ärliga ä. haver jag dräpit OO — 5⁴ [så] haver jag bortskämd OO; haver h. bortglömt MM.

6¹ O. mång mans hustru haver jag skändat NN — 6² haver MM.

7¹ skulle MM—OO — 7² [han] NN, OO — 7³ tjänar i MM, NN; tjänar allt uti OO; Engeland NN, OO; konungens gård MM — 7⁴ där ganska bra NN, OO.

8² [hon] NN, OO — 8³ har drunknat i NN, OO; vilar i MM; böljorna blå MM — OO — 8⁴ [att] NN, OO; [för] MM—OO.

9² fästmö hon MM; fästekvinna NN, OO — 9³ enligt 7³ MM, NN; i böljan den blå OO — 9⁴ Och . . . [att] NN, OO.